

זהות אבודה

חיהו אותו גרגורי בעין הוד? דמות ללא פנים, זו שאנחנו חולפים על פניה כל יום ובכל זאת איננה חלק מאיתנו

במוזיאון ינקו דאדא (עין הוד) נפתח לאחרונה אשכול תערוכות מאת קבוצת מסגרת החיפאית, כוגרי החוג לאמנות באוניברסיטה (סמרד אליאס, ויקטור אלופ, טל דולב, יעלה חזות, ויק יעקובסון פריד ומי כי רוזנפלד). הקבוצה מציגה את המיצב "גרגורי" בשלוש קומות המרזיאון, כש"גרגורי" הוא למעשה כל אחד מאיתנו, שם כללי לאותו אדם הנושא עמו את כותרת העבר המודרני, וגם הראי המשקף לנו את התעלמות החברה מהאנשים ה"שקופים" שאנו חולפים על פניהם מדי יום. חלל הכניסה מציג ארגזים במבנה מלבני אחיד ועל כולם לוגו של דמות חייכנית המסמלת באצבעותיה "הכל 10". מתוך הארגזים המפרזדים, שחלקם קרועים, מבצבצות חולצות עבודה שנושאות את הלוגו, והתחושה העולה היא של סדר מכני ושכפול שחוזר על עצמו. בין הארגזים תלויים שלושה מסכי פלזמה שבהם צצים לסידוגין חברי הקברזה תוך שהם מבטאים את השם גרגורי: המתח נוצר מהשאלה כיצד כל אחד מהם שונה מרעהו, איך הוא הוגה את השם וכך. חושף את מוצאו בהמשך העבודה מובילות את הצופה במעלה המדרגות ידיים הנשלפות מהקיר העוטות כפפות עבודה צהובות; הן פרושות כמבקשות נרבה, אך

נראה לכם מוכר? מתוך התערוכה

כל מה שהן תקבלנה הוא רק דלי פלסטיק שחור.

בחלל העליון מוצגת העבודה "כך תנקה": סרט נהדר ובו מוצגת רצפת שיש הזזה לזו שבחלל עצמו ובי רקע קולות טאטוא. במשך זמן מה כלום לא קורה, אך לפתע מופיעה דמות, ראשה נחתך מהפריים והיא אוחזת מטאטא ופשוט מטאטאת את חלל המוזיאון. והנה,

מצאנו את גרגורי – טוב לניקיון, אך לא יותר מכך. בצופה עולה לרגע תחושת המשכיות הקשורה לחלל שמעבר לקיר עליו מוקרן הסרט, המשכיות שנקטעת עם הופעתה והיעלמותה של הרמות.

ואילו בחלל האמצעי, בקומת הביניים, מיצב ובו שלוש בובות מנקין נטולות ראש ולבושות בבגדי הפועל הלבנים של גרגורי. הן אוחזות חבל סמרטוטים המקשר ביניהן וטובלות בצבע לבן לציפוי גנות, כש ברקע נשמע "הבה נגילה", מה שהיה ריקוד קיבוץ הגלילות ועתה נותר רק כלעג לעולה החדש. אלא שלא היה לי מספיק ברור האם מנסים להיטב את תשומת לבי לעבר או להווה (מעין תחושת אמנות מגויסת לצורכי חינוך). לטעמי ניתן היה לוותר על החלק האמצעי ולהסתפק בצניעות בעבודות שבקומת הכניסה ובחלל העליון.

בו בזמן מציג המוזיאון (בקומה התחתונה) את תערוכתה של קרן גפן, "מעולם לא אהבתי כמו שאהבתי אותה", ציורים גדולים של נוליות מרפשטת, כתמי רודשך ענקיים המגלים פנים מרוחות במשיחות צבע שחורות. במרכז החלל תלויה, למשל, העבודה "שירהשירהשירהשירה" – דמות משוכפלת ארבע פעמים שמביטה בצופה, שפתייה כמו משוחות ברם ומבטה הזוי ופרוע, מפתיעה אותו ולא מתירה לו מקום לברחה.

דודו ברקת

"גרגורי". אוצרת: רעיה זומר טל; "מעולם לא אהבתי כמו שאהבתי אותה". אוצרת: אלינור עשת. מוזיאון ינקו דאדא עין הוד